

Ordonnantie opden exchijs, middelen, impost ende nieuwe specien op de wijnen ende wijn-edick binnen Utrecht ende de vryheyt vandien

<https://hdl.handle.net/1874/10214>

263 69
ORDONNANTIE

 pden Exchijis / Midde

len / Impoft ende nieuwe Specten
opde Wijnen ende Wijn-edick
binnen Vrecht / ende de
Wyphet vandien.

TOT VRECHT.

By Salomon de Roy / ordinaris Drucker
der Heeren Staten S'lants van Vrecht. 1631.

Lsoomen daghelijcx hoe langer
soo meerder metter waerheydt bevindt teer
menighfuldige quade ende nieuwe listen
ende practijckē, die ghejventeert ende ge-
pleecht wordē tot achterdeel ende bedroch
van des ghemejne Landts Middelen van
consumptie op de Wijnen, inder voughen
dat d'incomen derselver vande voorgaen-

de Tyden verghetecken ende overleyt jegens de jeghenwoordige,
alldoen wel het derdendeel meer uyt-brochten als nu ter tijdt; Niet
teghenstaende de Stadt, Steden, ende Landen van Vtrecht, nu on-
ghelijck meer populeus zijn, ende consequentelijck te meer daer-
june werdt geconsumeert: Soo dat gheschepen es de voorsz Mid-
delen noch voorder te sullen verlopen, Ten sy jeghens de voorsz
quade practijcken ende frauden scherpelijcken voorsien ende ordre
ghestelt, oock sulcke moetwillighe Overtreders van s'Heeren Or-
donnantie behoorlijcken ghestraft werden, anderen ten exemple.

S O O I S T, dat mijne Heeren de Staten S'landts van Vtrecht,
mitsgaders de Regierders der Stadt Vtrecht, omme hierjune te betet
te voorsien, gemaect ende gestatueert hebben een nieuwe Ordon-
nantie opden Opheve vande voorsz Middelen, hiermede casserende
ende te niet doende alle voorgaende Ordonnantien ende Amplia-
tien op t'selve stuck gheemancert: Ordonnerende eenen yegelijck
die sulcx aengaen mach sich hier nae te reguleren, ende dit alles op
de poenen, breucken, ende boeren by desen daertoe ghestelt, diemen
sonder eenige conniventie ofte dissimulatie jegens den Contraven-
teurs strictlijcken sal doen executeren, daerop een yghelijck mach
zijn verdacht.

Vande Rhijnsche ende Spaensche VVijnen, vvort
byde Tappers betaelt :

Neder kan inden Erchijs	— 1. stup. fac. inde Aem	— 5. gul.
Inde Middelen	— — 4. stup. fac. vooz de Aem	20. gul.
Inden Impost	— — — 1. stup. fac. vooz de Aem	— 5. gul.
Nieuwe Specien	— — 1. stup. fac. vooz de Aem	— 5. gul.
Comt de kan op — 7. stup. ende d' Aem		— 35. gul.

Fransche VVijnen :

Neder kan d' Erchijs	— 12. peñ. cõt vooz d'aem	3. gul. 15. stu.
Inde Middelen	4. stup. 4. peñ. comt inde aem	21. gul.
Inden Impost	— 8. peñ. comt inde aem	2. gul. 10. stu.
Nieuwe Specien	1. stup. — comt inde aem	5. gul.
Comt vooz pder kã 6. stup. 8. peñ. en vooz d'aem		32. gul. 5. stu.

De Burghers betalen halff ghelt.

Alle VVijn-edick betaelt inden Impost ende
Middelen als volcht.

Neder kã inde Middelen	— 12. peñ. cõt vooz d'Aem	3. gul. 15. stu.
Inden Impost	— 8. peñ. d'Aem	— 2. gul. 10. stu.
Comt vooz pder kã 1. stu. 4. peñ. ende d'Aem		6. gul. 5. stu.

Inden Edick, gheeft een Burgher ende Tapper even-veel.

Erste

Erekeelijck / sal niemant sich mo-
ghen onder-wijnden eenighe Winnen te tap-
pen binnen de Stadt / Steden / ofte Dyphen-
den vandien / hy en sy Burger / en hebbe de
Regierders der Stadt ofte Steden zyn name
ende woonplaetse bekent gemaecte / oozlof en
consent daer toe vercreghen / ende Eedt ghe-

daen / dat hy d' Ordonnantie opden Erchys / Middelen ende
Imposten vande Winnen ghemaect ende noch te maecten /
sal onderhouden ende achtervolghen / sonder deselve , of selfs ,
of door die van zijne Familie , of yemandis anders , directelijck
of indirectelijck , in eenich poinct te contravenieren : Op poene
van vijf-ende-twintich guldens tegens den Heere te verbeu-
ren / ende arbitrale correctie , soo dickmael hy bevonden wordt
te Tappen eer hy den voorz Eedt gedaen heeft.

II.

Den selven Eedt, sullen oock gehouden zijn te doen binnen acht
daghen, na de publicatie deser, alle Burgers, die als nu, Wijn Tappē,
ende daerjonne begeeren te continueren : op poene als voren.

III.

Ende de Groffiers ende Coopluyden van Winnen en zul-
len geene Winnen moghen in ofte ont-llaen / sonder alvozens
Eedt gedaen te hebben / dat sy de Impositien op de Winnen
in het in ofte ontllaen / ofte in eenigerhande andere manieren /
directelijck ofte indirectelijck / t'ly selfs , ofte door die van hare
Familie , off yemandt anders , niet en zullen defrauderen ofte
vercozten : Op poene van op peder Dat t'ly clepn ofte groot
21 3 (dat

(dat sy contrarie desen Articeule sullen in ofte uyt- slaen) te verbeuren als bozen.

III.

Den voorfsz Eedt zullen soo wel de Grossiers, als Wijntappers, t'allen tijden tot vermaninge, gehouden wesen te ren overē, Ende daer beneffens by Eede te verclaren, dat sy int voorleden saysoen, niet en hebben directelijck off indirectelijck, off selfs, off door andere gedefraudeert, ofte den Pachter vercort: Op poene als voren. Ende suspensie van neeringe, soo langhe zylyuden weygherich blyven, den voorfsz Eedt te doen.

IV.

By den aenbanck vande Pachtinge/zullen d'af-gaende en aen-comende Pachters haer transpoxteren in alle Wijn-kelders/ soo wel Coopmans als Tappers Kelders/ ende aldaer dooz den gewozen Koepet doen peplen alle de Wijnen die sy daer sullen bebinden: waer van drie Cedullen gemaect ende byde respective Pachters/ mitsgaders de Coopmā ofte Wijn-tapper onder teyckent sullen worden. Op poene van xxv. guld. te verbeuren by den ghenen die in weygeringe bevonden sal werde.

V.

Alle Wijnē sullen booz het inslaen opde Kraenschuyt/ omder de kraen / ofte andere publicque plaetse in de Stadt ofte Steden daer toe gheordonneert gheleyt moeten worden / omme aldaer opgebult ende vol gemaect sijnde/dooz den gewozen Koepet gheroeyt/ ende de quantiteyt vande Taccken daerop te worden gerist. Ende sullen geene Cooplyuden/Tappers ofte pemant anders Wijnen mogen jnnesslaen / sonder dat al bozens de Cedullekens june-houdende de quantiteyt en qualiteyt

licypt vandien/ daer van aende Pachters ofte Collecteurs zijn
gelevert/ omme alsdan aende kraen-kinderen gelevert te wer-
den: Op de verbeurte vande Wijnen/ ende daerenboven inde
Chijs twee hondert/ inde Middelen vier hondert/ en inden
Impost/ en nieuwe Specten/ elck gelijcke twee hondert gul-
dens/ endt een Jaer haer neringhe.

III.

Ende na dat de Wijnen inde kelders inne-geslagen zijn/
soo sullen alle Tappers peder sapsoen/ op elck vol Orhooft
Wijns ghenieten in plaetse van lackagie een Taeck Wijns/
op een Pijp Spaensche ofte Fransche Wijnen twee Taeckē/
ende op peder Voeder Rhijnsche Wijn/ twee vierdeel. Item
op peder Toelast houdende vier Amen anderhalf vierdeel/ en
clepnder Daten naer advenant.

III.

De Cooplyuden/ Coopmans kelder houdende/ sullē booz
lackagie ghenieten in peder vierendeel Jaers ofte sapsoen/ op
elck Orhooft anderhalve Taeck: op peder Pijp Spaensche
ofte Fransche Wijnen drie Taecken/ ende op peder Voeder
Rhijnsche Wijn drie vierdeel. Item op peder Toelast hou-
dende vier Amen twee vierdeel/ clepnder ende minder Daten
naer advenant.

III.

Item alsoo diverse fraudeen plachten te gheschieden int
wilaen van Wijn-moeder/ soo sal gheen afschrijving van
eenigh Wijn-moeder meer ghedaen ofte gheleden worden:
Dan sullen de Tappers vande Westersche Wijnen/ op pder
Orhooft Toullain/ Caperton ofte Parisien/ Drouve Wijn-
nes

nen die op de Hoeder inne-gheslaghen worden/in plaetse van
uyt-aaich van Wijn-moeder / by den in-slach ghenieten ende
proffiteren drie Taecken / ende op yder Pijp / soo Fransche
als Spaensche Wijnen vijf Taecken / ende die Tappers der
Rijnische Wijnen / sullen op yder Doeder ghenieten ses vier-
deel : Mits dat daer teghens weder geen Droube oft Spaen-
wijnen sullen worden af-geschreven: Welverstaende, dat hier
inne niet begrepen zijn ghebuytde ofte doode Wijnen / die
geene of weynich Hoeder by haer hebben.

¶

Voorts-aen sullen geene Tappers wt hare Tap-kelders
eenige Wijnen in Vaten cleyn ofte groot moghen uyt-aaen /
maer soo sy-luyden eenighe uyt-slagginghe van Wijnen sou-
den willen doen / sullen 't selve moghen doen wt een Grootiers
Kelder / die ten minsten vijf-ende-twintich Hupsen ende Er-
ben vande Tap-kelders ghehouden sal moeten worden / ende
even-wel vooz de selve Kelders die sy buyten af souden willen
houden / moeten responderen ende betalen / als vooz de Kel-
ders daer sy dagheliicks uyt tappen / ende by soo verre eeni-
ghe Tappers op eenige fraude naemaels bebonden worden /
sullen vervallen zijn van 't recht van te moghen tappen / ende
doek Wijn in Vaetgens uyt te aaen / maer van dan voort-
aen niet meer als een van beyden moghen doen / 't sy tappen
ofte Grootiers Kelder houden.

¶ 3.

Ende soo wanneer de Coop-luyden ofte Tappers eeni-
ghe Wijnen sullen willen uyt-aaen binnen de Stadt / Steden /
ofte de Vysheden vanden / sullen sy ghehouden zijn den
Pachter ofte Collecteur vooz het uyt-aaen te seyn den een
Billet

Billett / inne houdende de naam van den Partoon die de Winnen ghesonden worden / mitgaders de qualiteyt ende quantiteyt vande Winnen / omme tyden gheswooren Arbeiders ghearbeeyt ende den Impost daer van ontfanghen te worden / op poene als vooren.

¶ ¶ ¶

Ende indien de Winnen buyten het ressort van hare Pachtinge / gesonden worden / sullen de Coop-luyden ofte Capers / behalven den naem van de ghenen daer de Winnen aen gesonden worden / by 't billet oock gehoude zyn te exprimeren de plaetse van desselvs residentie / ende oock den naem vanden Doerman ofte Schippers die de Winnen opladen zullen / die gehouden zullen wesen t'allen tijden tot vermaninghe vande respectieve Pachters , by eede te verclaren , waer , ende aen wien syluyden de voorz Winnen ghebracht hebben : Op poene van xxv guld. te verbeuren.

¶ ¶ ¶ ¶

Ende indien de Winnen, die buyten de Stadt, Steden, ofte de Vryheden vandien ghesonden worden , ten selven daghe niet buyten en gaen , maer binnen de Stadt, Steden, ofte Vryheden vandien comen te vernachten , zullen de Schippers , ofte Voerluyden , die de selve Winnen , in , ofte op gheladen hebben , zulcx voor Zonnen onderganck, de Pachters moeten te kennen gheven ; Op de verbeurte van hondert guld.

¶ ¶ ¶ ¶

Sullen oock de voorz Schippers en Voerluyden gehouden wesen / vooz het inslaen / d'selve aen te brengen aende Schout / Secretaris / Pachter / Collecteur vande plaetse / ofte den ghenē die daertoe geordonneert es / ofte sal worden / die by desen res-
B spectie

Specifice gelast worden daer van annotatie te houden / omme
ten verlaecke vande Pachters openinghe te doen / op dat zy
kennisse mogen hebben / dat de Winnen aldaer geleverd zijn.

¶ D.

Ende vande Winnen gaende buyten de Provincie / sullen
de Schippers / Doerluyden en andere die d'selve verboeren
binnen den tijt van xiiij. dagen / leveren verclaringe vanden
Pachter ofte Collecteurs vande plaetse ofte anders vanden
Gerechte aldaer / dat de Wijn ter plaetse daer op die wt ge-
schreven / aengecommen is ende opgeslaghen / op poene van
xv. gulden (boven t'recht vanden Impost) byden Schip-
pers ofte Doerluyden te verbeuren.

¶ D I.

Des sullen de Pachters by t'leveren vande boorsz cedullen
vanden wesslach aenden Coop-luyden leveren een contra ce-
dulle van gelijcken teneur als de Cedula / die byden Coop-
luyden ofte Tappers es geleverd.

¶ D I I.

De Pachters ofte Collecteurs / sullen gehouden wesen
omme de briefkens vanden in ende wesslach te ontfangen / te
sitten in een Camer daer toe van Stadts of Steden wegghen te
doen approprieren / alwaer sy alle dagen sullen moeten com-
pareren tot gerief van een pegelijck / alle vanden j. en Martij
tot tē j. en Octobris des voornoens ten acht uren / ende aldaer
verbliben tot elf uren / ende des naernoens ten een ure / ende
verbliben tot vijf uren / ende vanden j. en Octobte tot ten eer-
sten Martij / sullen sy mede compareren alsvooren / doch des
naer

naerhens maer verbyphen toe blyer uren / geduyrende welcken tijt de Wijncoopers ghehouden sullen sijn de respectieve Cedullekens vande Wijnen die sy wt ofte in willen slaen in de voozsz Camer te brenghen.

¶ ¶ ¶.

Ende oft ghebeurde dat eenighe Wijnen vooz ofte nade voozsz uren moesten worden in ofte wtgeschlagen / soo sullen de Wijncoopers een vande Cedullekens brenghen tot een vande Pachters / die byde Heeren daertoe sal worden geconstitueert / d'welcke ghehouden sal sijn daer van een contra Cedulleken te leveren / omme aende kraen-kinderen vertoont te worden / die alsdan de Wijnen daer inne verhaelt datelick sullen moeten arbeiden sonder contradictie / op poene van arbitrale correctie / ende sullen niettemin de Wijncoopers in sulcken cas ter naester sessie d'resterende Cedullekens inde Camer moeten leveren / op poene dattet geen wtflach sal strecken tegens de Pachters dien geen bystekken sal wesen geleverd.

¶ ¶.

Ende indien d'voozsz ghenomineerde Pachter mede een Wijncooper waere / sal sy het Cedulleken vande Wijnen / die sy sal willen wtslaen vooz ofte nade voozsz uren leveren een vande andere Pachters / ende daer van een contractedulle weder ontfanghen / ende sich nopende het brenghen der voozsz bere bystekens reguleren naer t'ghene voozsz is.

¶ ¶.

Item indien oock bebonden wort dat eenige Tappers / Weesters ofte Bevelhebbers van Coopmansketren die Va-

ten die sy uyt ofte inslaen / hooger ofte leeger uytgeschreven als die ritlinghe ofte brandt is houdende / ofte eenighe valscheyt ghebruyckt hadden inde selve ritlinghe / ofte brandt tot achterdeel vande Pachters : Zoo zullen sy verbeuren die Wijn int Dath zijnde/daer toe noch twee hondert guld. inde Chys/bier hondert gulden inde Middelen/ende inden Impost ende nieuwe Specien / elcx twee hondert guld. ende een Jaer haer neringhe.

¶ ¶ ¶.

Ende en sullen geene Duten uytgheslagen mogen worden/ als die gerust ofte gebrent zijn / houdende ten minsten thien kannen : Opde de verbeurte vande Wijnen / ende vijf-ende twintich guld. inde Chys / inde andere stoelen naer advenant.

¶ ¶ ¶.

Item oft ghebeurde dat men bevondt dat yemandt / t'ware Coopman / Bevelhebber van Coopmans-kelke / ofte Tapper eenighe Dathen / t'sy cleyn ofte groot uytscreeff vooz Wijn / ende t'selve geen Wijn / maer water ofte wat anders waere : Zoo sal die ghene die zulcx gedaen heeft / verbeuren een Jaer zijn neringhe / ende daerenboven noch twee hondert gulden inde Chys / en inde andere stoelen naer advenant.

¶ ¶ ¶.

Teynden het sapsoen/zullen d'afgaende ende aencommen- de Pachters gaen peplen in alle kelders / ende zullen metten Coopman off Tapper op maerken / wat Wijnen byden aenbanck van t'sapsoen inde kelders bevonden zijn gheweest / ende wat Wijnen daer nae gheduerende het sapsoen / zijn in gheslagen / waer van de Coopluyden ende Tappers zullen
afree

afrecken die lackagie / den Coopluyden ende Tappers by dese Ordonnantie respectabelijck toeghevoecht / mitsgaders de Wijnen by hemluyden gheduerende dat sapsoen uptgeslagen / ende de Wijnen inde kelders alsoan zijnde / ende wes de quantiteyt vande Wijnen inde kelder zijnde / mitsgaders den uptslach ende de lackagie te samen op een ghereckent / minder sal comen te bedragen als den inslach bedraghende es : daer van sullen soo wel Coopluyden als Tappers betalen vollen Tappers Impost. Ende off schoon eenich Capper by peylinghe bevonden worde minder schuldich te zyn inde Impositien vande Wijnen als drie Amen / sal evenwel d'volle Impositien van drie Amen in elke sapsoen moeten betalen.

¶ ¶ ¶ ¶.

Item indien int aspeelen bevonden wort / dat yemande Water / Bier / ofte ander nat / niet corresponderende mettes Dat / off eenige wijn verstercken of verswegen hadde / die sal verbeuren twee hondert gulden inde Ghys / ende inde andere Soelen naer advenant / met een Jaer zyn neringhe.

¶ ¶ V.

Item zullen de Dichters der Wijné ofte heure Secommitteerden / tot allen tijden als het hun belieft oock mogen gaen visiteren alle Waten mit peplen ofte upslenden / ende d'selwe proberen omme te ondertasten off hun oock ghelijck ghedaen wort / het welcke niemaudt hemluyden sal moghen weygheren ofte beletten / veel min hun daer over injurieren / mislegghen / ofte misdoen / in eenigher wise / opde verbeurte van zyn ofte heur neringhe vooz den tijdt van een Jaer / ende daerenboven noch hondert gulden inde Ghys / ende in de andere Soelen naer advenant / ende arbitrale correctie.

¶¶¶¶.

Van ghelijcken sullen de respectiue Pachters mogen t'allen tijden alst haer belieft, visiteren alle Schepen, Schuyten, Wagens, Karren, &c. die inde Stadt, Steden, ofte Vryheden vandien comen, ofte daer uyt varen. Oock alle Coopmans, ofte Tappers Kelders, omme de frauden t'onderfoucken; 'Twelck hemluyden niemant sal moghen weygeren, ofte beletten, veel min hun daer over injurieren, misseggen, ofte misdoen, in eeniger wijze: Opde verbeurte als voren.

¶¶¶¶.

Indien het de voorsz Pachters belieft / zullen sy aende Magistraet moghen presenteren een Persoon die specialijck geauthoyseert ende gecomiteert sal worden / omme te nemen oculair inspectie ende kennisse van alle de Wijnen / die in ofte wtgeschlagghen sullen worden / oock omme d'selbe te probeven daer suspicie es: Item of de ritsinghe / ende den brand bandien conform es den wt-slach ofte in-slach / volghens d'wtgesondene cedullekens / die men niet en sal moghen met woorden ofte met wercken missegghen / ofte misdoen op arbitrale correctie.

¶¶¶¶.

Niemant t'sy Coopman / Tapper / Burger of Ingeleeten / sal vermoghen eenige Wijnen in ofte wt te slaen / anders als door de ghelwoozen kraen-kinderen / op poene van inden Chijs te verbeuren voozde eerste reple xxv. / voozde tweede reple vijftich / ende voozde derde reple hondert gulden / ende inde andere stoelen naer advenant.

¶¶¶.

De voorsz kraen-kinderen sullen van saisoen tot saisoen
hars

haren eede voorde Magistraet renoveren ende doen / ende daer by verclaren ende beloven hare getrouwicheyt den respective Pachtters / te zullen bethoonen / ende dienvolghende aen te brengen alle frauden ende bedroch die in eeniger wijsse by heure kennisse mochten voorgenomen ofte gedaen worden / op poene van haren dienst te verliezen / en ar bitrale correctie.

¶ ¶ ¶.

Item sullen van nu voortsaen alle daghe voor de voorsz Chijis Camer der Stadt Vtrecht moeten compareren vier / ende des Saterdachts ten minsten ses Kraenkinderen / die ghehouden sullen wesen opde gestelde uren ende tijt / aldaer tot getief vande Coop-luyden op heuren dienst te wachten / sonder daer van te mogen absenteren bytten consent vande Pachtters ofte Collecteurs / op pene van heuren dienst vande Kraen te verliezen.

¶ ¶ ¶.

De Kraen-kinderen sullen geene Wijnen moghen arbeyden voor ende aleer slyuden hare namen sullen hebben doen aenteyckenen opde Cedullen vande Wijnen die slyuden sullen arbeyden. Ende inghevalle slyuden eenighe Wijnen ten hulpe van Burghers / ofte andere Inghesetenen (geen Tappers ofte Wijn-coopers zijnde) ghearbeydt zullen hebben / het sp off deselve van bytten ofte uyt Tappers kelders gebrocht worden vande selve / datelick byden inslach zullen sp den Impost moeten afeslischen ende doen betalen / ende die penninghen alsdan datelick aende Pachtters over tellen / op poene alsboven.

¶ ¶ ¶.

Sullen oock d'voorsz Kraenkinderen alle daghe ende soo

diekwils het den Pachters belijft / alle de eebullen vande
Wijnen die splunden bearbejt ende ontfangen sullen hebbē/
op wt ende inslach metten Pachters comen tollationeren /
ende soo wie dit niet en dede / die sal sinen dienst verhelscu / so
wel vande kraen als vanden Bierboom.

¶¶¶¶¶.

Ende en sal geen afpeplinge ofte afschrijvinghe ghedaen
worden vande Wijnen die de Burgers ofte Innewoonders/
geen Tappers ofte Wijncoopers zijnde / sullen inleggen.

¶¶¶¶¶.

Item en sullen geene Schippers / Schuyte-voerders / ofte
Doerlupden eenighe Wijnen geladen hebbende / deselve mo-
ghen voeren binnen de Stadt, Steden, off Vryheyden vandien,
sonder de selve alzoens den respective Pachters volcoment-
lijk ende behoorlijk aenghebracht te hebben / met de quan-
titeyt vandien / ende aen wien die ghelevert zullen worden, ende
wie hem die innegegeven / ofte aenbestaeyt heeft : Op poene
van xxv. guld. ende arbitrale cozzettie. Ende indiense comen
te vernachten alvorens aen te brenghen, op de boete van hondert
guld. ende arbitrale cozzettie als voten.

¶¶¶¶.

Item ofte gebeurde dat yemant / het ware Schipper / zinn
knecht / Schuyte-voerder / ofte Doerma / ofte hure knecht /
sich soo verre verlieden / dat splunden eenighe Wijnen brocht
ten heimelick binnen de Stadt / Steden / ofte de Vryheyden
vandien / ende d'selve sonder aenbringinghe ofte sonder de
kraen-kinderen innegeslaghen worden / so sullen soodanige
Schip

Schippers ende Wagenluden daer ober verbeuren hare
Schepen / Schuyten / Wagens ofte Karren / mette Peerdent
daer mede sulcx gedaen ware / ende daerenboven arbitralick
gecoztigeert worden / ende die ghene die soodane Wijnen al-
soo ingeslagen sullen hebben / sullen verbeuren twee hondert
guldens inde Chys / ende andere Roelen naer advenant / en
ten Jaer hare neringe.

¶ ¶ ¶ V J.

Tot welcken eynde, alle Schippers vande Stadt, Steden, ende de
Vryheyden vandiē, Eedt doen sullen, dat sy dese Ordonnantie, voor
soo veel die hemluyden aengaet, sullen onderhouden, ende achter-
volgen naer behooren : Sonder in eeniger manieren den Pachters
te defrauderen, ofte helpen defrauderen.

¶ ¶ ¶ V J J.

Niemandt sal eenighe Rhijnische vooz Fransche Wijnen
moghen june slaen / ofte tappen / noch oock Fransche vooz
Rhijnische / noch oock d'een met d'ander menghen ende en sal
niemant vermoghen eenighe Rhijnische Wijnen te stecken
in andere als Rhijnische : Fransche in andere als Fransche /
ende Spaensche Wijnen in andere als Spaensche Dathen /
op poene van vijftich guldens inde Chys / hondert guldens
inde Middelen / ende inden Zynpolt en nieuwe Specien gelijc-
ke vijftich gulden te verbeuren.

¶ ¶ ¶ V J J J.

De Coopluden van Wijnen geen Tappers sijnde / sullen
geene Wijnen byde cleyne Hare moghen vercoepen ofte leve-
ren / op de verbeurte van hondert guldens t'elcke repse boven

C

ds

De Interdictie van hare neringe voor den tijt vā d'ze Maenden:

¶ ¶ ¶ ¶.

Gelijck oock niemant upt een **Coopmans Kelder Wijnen** byde clepne **Hate** / i'sy kan, flesche, of andere, hoe die zoude moghen wesen, ofie ghenoemt connen worden (uytghesondert de behoorlijcke proefkens) en sal mogen halen ofte doen halen, opde verbeute van vijftich guld. by allen Borgheren, ende Innewoonderen (geen Tappers zijnde) te verbeuren. Ende Tappers zijnde: Opde poene hietvoren int vj.^e Article verhaelt.

¶ ¶.

Item en zullen d'afgaende **Pachters** met niemant directelick of indirectelick / i'sy **Tappers** ofte anderen / eenich accoord ofte verdrach moghen maken / yt wes doen ofte consenteren dat soude moghen strecken tot prejuditie vande **Pachters** des navolgenden sailoens. Tot welken epnde den afgaenden **Pachter** gehouden wort in handen vande **Serechte** hem by cede te purgeren / ende te verclaren / dat hy met niemant eenigen wt-coop gedaen ofte vemannt geeximeert heeft / als die gene die specialick byde verpachtingen / vyz bedongē sijn / nemaer een yeder den vollen **Impost** afgenomen heeft: **Op** poene van hondert guldens teghens den **Heere** te verbeuren.

¶ ¶ ¶.

Zullen oock geene **Pachters** van **Wijnen**, nochte hemluyder **Mede-standers**, ofie **Consoonen** moghen doen, gheduerende de selve hunluyder pachtinge, directelick, nochte indirectelick, eenige **Tappers** neringhe: **Op** poene van xxv. guld. telcker reyse te verbeuren, soo dickwils bevonden sal worden contrarie deses gedaen te wesen.

Ende

¶ III.

Ende alsoo dagelijck groote listen ende practijsequen worden gebuyckte tot defraudacie van der Pachters gerechticheden: Soo wort by desen voorsz een generael point gestatueert ende verclaert/ dat soo wie bevonden wort eenighe nieuwe vonden ende bedriegerpen gepleecht te hebben tot achterdeel der voorsz Gerechtigheden / daer jegens specialicken by dese Ordonnantie niet en ware voorszien soomen alles niet en can bedencken: Dat d'selve sal ghestraft ende gemulctceert worden / in conformite van dese voozgaende Artikulen / ende naer wt eysch der saccken.

¶ IIII.

Ende want niet dan met groote moeyten ende costen de frauden connen worden ontdeckt / als weynich regard daer op nemende / die ghene die daer by particulierlyck niet en worden geinteresseert: Soo wort hierby voorsz verstaent ende verclaert / dat de Pachters voorszsaen ghelast ende geauctoysiert worden / als men die last ende auctoysiert by desen omme te ondertaeken ende te achterhalen de overtreders deser Ordonnantie / ende bevonden hebbende eenige frauden d'selve aen te brengen / ende indien de indicie ende circumstantien / by hun van't geperpetreerde te vhalen byden Rechter pregnant bevonden worden / ende dat spoofte eenich van henlieden alsdan by eede verclaren soodane persoon metter waerheyt achterhaelt te hebben: Soo sal partye daer op ghecondemneert worden / by provisie de boeten daer toe staende te namptiseren onder de Pantvercopers vanden Gerichte der Stadt / ofte Steden: Behoudens d'selve partye nade configuratie sijn recht van defensie / t'welck hy in acht daghen daer

na ghehouden sal sijn te institueren. Op poene dat hy van
 zijn Recht versteecken sal zijn / ende dat de boeten als dan sul-
 len moghen worden ghelicht byden ghenen tot wiens behoef
 d'selve sijn gedsigneert / ende in cas van oppositie binnen den
 voorsz tijt sal daer op sommaerlick geprocedeert ende de sake
 de plano af ghedaen worden. Ende indien dan de Pachters
 oft Pachter niet en bewijzen den beclaegden schuldich te
 sijn / ofte t'gunt hen aengeseyt wort niet gheperpetreert te
 hebben / soo sullen alle geconsigneerde Boeten worden ge-
 restitueert / en die Pachters oft Pachter voorts gecondem-
 neert / den Opposant te refunderen ende goet te doen / alle
 costen daeromme ghedaen / ende daerenboven noch datelicks
 op te byngheuen vooreen amende die somme van hondert gul-
 dens / d'eene helfte ten behoube vanden Opposant / ende
 d'ander helfte / ten behoube vanden Heer vande Lande. Ware
 indien de redenen van oppositie byden Rechter niet suffisant
 genough en worden bevonden : Soo sal den Opposant zijne
 geconsigneerde boeten quijt sijn / ende gecondemneert worden
 in een ghelijcke amende van hondert guld. ten behoube als
 vooren.

¶ L I I I I.

Alle welcke Boeten soo wel plaets hebben zullen opte
 frauden inden Impost vande Wijn-*rdick* als vande Wijnen/
 ende die pecuniele boeten gheapliceert worden / het eene
 vierendcel ten behoube vanden Officier die D'executie doet
 sal / het tweede vanden Pachter / het derde vanden Ken-
 byngher / ende het leste vanden Armen / wtgesondert daer't
 anders gheexpresseert is.

¶ L V.

Naer dese Ordonnantie, voor soo veel de Staten Middelen aen-
 gaet.

gaet, sullen die van de Steden, Amersfoort, Rhenen, Wijck, Mont-
foort respectie, hemlyden soo wel moeten regulere, als die vander
Stadt Vtrecht.

Ende behouden mijne Heeren de Staten ^{en} Lants van V-
trecht of haer Ed: Ho: Gedeputeerden / mitsgaders die Re-
gierders der Stadt Vtrecht aen haer de macht / omme dese
Ordonnantie te interpreteren / veranderen / vermeerderen /
verminderen / ende daer op te disponeren naer voorszallende
zaecken tot der selver discretie.

Aldus ghedaen ende ghearrestert by mijne Heeren de
Gedeputeerden vande Staten / ende de Regierders
voorsz: Tot Vtrecht den xx. ijen Decemb. 1630.
Was geparaphert / Fre. van Baecxen tho Hermelen, v.
Leiget stont :

Ter ordonnantie vande Gedeputeerden vande
Staten S'lands van Vtrecht.

Ende was onderteeckent /

Ant: van Hilten,